

MOSHE ARYE FREIND

CHIEF RABBI

OF JERUSALEM

JERUSALEM E. ISRAEL

משח ארי' פריינד

בן תשנ"ח סהר"י וצל אהר"ק חוניאור יצ"ר

רב ואב"ד

לכל מקהלות האשכנזים פעיחיק ירושלים חובביא

ור"ס רישיבת י"טב לבי דסאטמאר

בס"ד, יום יום ראשון

שלו' וישע רב יעלה ויבא ויגיע אל כבוד הני תרי צנתרי דדהבא, הנודעים לשם ולתפארת בפעולותיהם בעד החינוך הטהור ע"ד ישראל סבא, הנגידים הנכבדים פארי המעלה, אוצרי כלי חמדה וסגולה, ש"ב מוה"ר זאב לעפקאוויטש נ"י, ומשנהו בדומה לו ש"ב מוה"ר אברהם יהושע פריינד נ"י. יהי נועם ה' עליכם, להתברך בכל מעשי ידיכם, ושפע הצלחה בכל מפעלותיכם, וימלא ה' כל משאלות לבביכם.

הנני בזה לעורר את לבבכם הטהורה, לחדש זיו יקרת עבודתכם של ימי קדם, להמציא מקום משכנות עבור ילדי ישראל הנצרכים לחינוך מיוחד, ע"ד התורה והיראה, ובאמונת אומן בה' אלקינו.

הן בהגיגי תבער אש, אבל עצור במילין לא אוכל, כי ידעתי גם ידעתי את אשר פעל פעלתם בימי קדם ביסוד הבית חינוך "שערי חמלה" שהיתה לשם ולתפארת ולתהילה, לחנך ילדי ישראל הללו על ברכי התורה"ק, ולחדור לתוך מוחם ולבבם אמונת ה' וקיום מצות התורה"ק כפי ערכם, ועמדתם בראש המוסד במשך ששה שנים, כולם שוים לטובה. אבל כעת כאשר נעשה מה שנעשה, שנתהפך הקערה על פיה, ושפחה כי תירש גבירתה, לפשוט עדי תפארת של יקרת המוסד הלזו, ולהלבישה צורה חדשה להכניסה תחת רשת ה"פאבליק סקול" של ממשלת ארה"ב, הרי לעומת זה, צריכים לעשות כל פעולות, למצא מקום חנוך בעד הילדים הללו, כדי שלא לשבוק איניש היתרא ועביד איסורא.

ואמרתי לספר לכם ענין נורא, כי בפעם האחרונה שהייתי אצל כ"ק רביה"ק זצוק"ל בשנתו האחרונה עלי אדמות, של לקרוא אלי, ובעת שבאתי לפניו כבר עמד וחיכה עלי זמן רב, ושאל כבר אודותי כמה פעמים, כי היה ברצונו למסור לי דבריו האחרונים, וקירב פניו הקדושים - להבחל"ח - אלי, והחזיק ידי בידו זמן רב בלי ערך, והיו פניו בוערות בהתלהבות אש קודש בלי גוזמא, והיה מדבר ומזהיר מגודל האיסור של לקיחת תמיכה מממשלתם הטמאה. ואמר לי אז רביה"ק שעוד אז מימים קדמוניות כשעדיין לא נתנו תמיכה כלל להת"ת והישיבות, ואדרבא לא רצו כלל לתמוך בהת"ת, כבר אז היה מזהיר ומעורר על זה שח"ו אסור ליהנות מהם ואסור ליקח שום תמיכה מהם, כי אם נהנים מהם ולוקחים מתמיכתם לבסוף נופלים לגמרי ברשתם ללכת בדרכיהם, ולהיות ברשותם לגמרי, ודבר זה מביא את האדם לדיוטא התחתונה לעבור על כל העבירות שבתורה, עכל"ק של רבינו זי"ע אלי.

ולעניננו הוא ק"ו ב"ב של ק"ו שתמיכה כזו שנותנים בתנאי שלא יזכירו שם במקום ההוא שם ה', הרי בודאי שפיגול הוא לא ירצה, וכל ההרחקות שלמדו אותנו

להתרחק מתמיכה זרה, שייכים בכפלים בנידון כזו. ואשר על כן הנני פונה בזה אליכם שזכיתם להתחיל במצוה הגדולה הלזו, שתאזרו עוז וחיל להתחיל עוה"פ מחדש לייסד מקום קדוש וחינוך טהור להוציא ממסגר אסיר, שלא יתחנכו ילדי ישראל ע"י תמיכה טמאה כזו שבודאי יש לה השפעה נוראה וכדברי רביה"ק שמביא את האדם לדיוטא התחתונה לעבור על כל העבירות שבתורה. ואף שידעתי גם ידעתי גודל עגמת נפשיכם והקשויים בצערא דגופא וממונא, אולם תנו נא לבבכם להתבונן כי המצב איום ונורא, ושמו יתברך מתחלל באופן מבהיל מדי יום, והמלך מלכו של עולם נמצא בשביה בעו"ה, כל זמן שילדים יקרים הללו נמסרים בע"כ לחינוך הלזו, והלואי יהי חלקי עם אלו שיזכו לפרוק שכינתא מבור השבי.

ואשר על כן תנו נא כבוד לה' אלקיכם, השליכו אחרי גווכס כל הקשויים שיעמדו בדרכיכם, ועשו פעלים תיכף ומיד למען ה' ואמונתו, אשר עליה מסרו נפשם אבותינו ואבות אבותינו בכל הדורות. ומובטחי שאחר ההתחלות קשות תזכו לסייעתא דשמיא מרובה, וגדול יהיה כבוד הבית האחרון מן הראשון. וכל הקדושים אשר בארץ המה רבותינו הצדיקים משושי דור ודור נ"ע, אשר מסרו נפשם בעד ה' ותורתו בכל דור, עד דורינו השפל שעוד זכינו לראות את רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע שהשליך נפשו מנגד והפקיר כל אשר לו, שלא לזוז אף זיז כל שהוא מדרך התוה"ק ומאמונה הטהורה, יעמדו לפני כסא כבודו להתפלל בעדכם שתזכו בכל אשר תפנו, ושמש ההצלחה יזרח בעדיכם, עד נצח תראו אור.

ואשרי חלקיכם בזה, ובזכות המצוה הגדולה תזכו להנצל מכל צער ונזק, ואך טוב וחסד ירדפוכם בשפע ברכה והצלחה מגנזי מקור הברכות, לראות רב שמחה ונחת דקדושה אצל כל יו"ת בבריות גופא ונהורא מעליא, ותצליחו בכל משלח ידכם מעתה ועד עולם בזה ובבא, וסוף הכבוד לבא.

והנני בזה ידידכם מעתיר בעדכם, ומאחל לכם כט"ס.

ה' אלהי ישראל - אברהם ש"ס